

Františkovo slovo

č.27

**Všem je dána možnost odpovědět na Boží povolání
Upamatovat se na svědectví misionářů
Papež František kázal o Bohu, který překvapuje
Papež: Víra není kosmetika
František o svaté Terezii z Avily: Je čas jít
Církev-Nevěsta očekává svého Ženicha
Papež katolickým studentům: Studium je bdění na stráži
Eucharistií vstupujeme do tajemství, jež nelze chápat jen hlavou, ani jen srdcem
Cesta k nebi vede odtud
Duch svatý vždycky řídil tuto loďku
Bůh nemá strach z novot
Papež František: blízkovýchodní terorismus je lidstvu lhostejný
Papež: Naděje je čekáním na Ježíše
Papež: Obchodování s lidmi by nebylo možné bez spolupiny či zanedbání států
Křesťan se neobejde bez milosti
Petrův nástupce: Není ekumenického dialogu bez ochoty k vnitřní obnově
Papež: Jednota církve je věcí Božího plánu**

Výběr a výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Všem je dána možnost odpovědět na Boží povolání

Papež František před Angelus, nám. sv. Petra

V evangeliu této neděle (28. v mezidobí) Ježíš mluví o odpovědi na pozvání, kterým Bůh – představovaný králem – zve k účasti na svatební hostině (srov. Mt 22,1-14). Toto pozvání má trojí charakteristiku: bezplatnost, šíři a všeobecnost. Pozvaní jsou mnozí, ale stane se něco překvapivého: žádný vybraný se nechce slavnosti účastnit, říkají, že jsou velmi zaneprázdněni, někteří dávají najevo lhostejnost, nezájem, ba dokonce nechuf. Bůh je k nám dobrý, nabízí nám bezplatně svoje přátelství, nabízí nám bezplatně svoji radost, spásu. Častokrát však jeho dary nepřijímáme, klademe na první místo svoje materiální starosti, svoje zájmy a osloví-li nás v srdci Pán, zdá se nám, že obtěžuje.

Někteří z pozvaných dokonce naloží špatně se služebníky, kteří jim pozvání doručili, a zabíjejí je. Ale třebaže pozvání nejsou přijata, Bůh svůj plán neruší. Neodradí Jej odmítnutí prvních pozvaných, neodvolává slavnost, ale opakuje pozvání a rozšiřuje ho, rozšiřuje ho nad rozumnou míru a posílá svoje služebníky na náměstí a rozcestí, aby shromáždili všechny, které najdou. Kohokoliv, lidi chudé, opuštěné a vyděděné, dobré i zlé – dokonce i zlí jsou pozváni – bez rozdílu. A svatební síň se plní „vyloučenými“. Evangelium, které někdo odmítl, neočekávaně dochází přijetí v srdci mnoha jiných.

Boží dobrota nemá meze, nikoho nediskriminuje, a proto je hostina darů Pánových všeobecná, universální, pro všechny. Všem je dána možnost odpovědět na Jeho pozvání, na Jeho povolání; nikdo nemá právo se cítit privilegovaným anebo se dožadovat nějaké výlučnosti. To všechno nás vede k přemáhání zvyku pohodlně se stavět do středu, jako to činili velekněží a farizeové. Tak si nelze počínat. Máme se otevřít periferiím a uznat, že i ti, kdo se ocitli na okraji, dokonce i ten, kdo je společností odvržen a kým se opovrhne, je adresátem Boží štědrosti. Všichni jsme povoláni neredukovat Boží království na hranice kostelíčka, našeho malého kostela - to je k ničemu – nýbrž rozšiřovat církev do dimenzí Božího království. **Je pouze jedna podmínka:** obléci si svatební šaty, to znamená **dosvědčovat konkrétní lásku k Bohu a k bližnímu.**

Příměluvě Nejsvětější Panny světme dramata a naděje mnoha svých bratří a sester, vyloučených, slabých, odstrčených, opovržených a také těch, kdo jsou pronásledováni kvůli víře, a prosme Ji, aby opatrovala také práce biskupské synody, která v těchto dnech zasedá ve Vatikánu.

Upamatovat se na svědectví misionářů

Homilie papeže Františka při mši, baz. sv. Petra

Slyšeli jsme Izaiášovo proroctví: „Hospodin setře slzy z každé tváře...“ (Iz 25,8). Tato slova plná Boží naděje indikují cíl, ukazují budoucnost, k níž putujeme. Na této cestě nás předcházejí a vedou svatí. Tato slova vytyčují také povolání misionářů a misionářek.

Misionáři jsou poddajní Duchu svatému a mají odvahu žít evangelium. Také to evangelium, které jsme dnes slyšeli: „Jděte na rozcestí“ - říká král svým služebníkům (Mt 22,9). A služebníci jdou a shromáždí všechny, které našli, „zlé i dobré“, aby je přivedli na svatební hostinu krále (srov. v.10). **Misionáři přijali toto povolání: vyšli na rozcestí světa povolat všechny a tak prokázali církvi mnoho dobrého, protože, zastaví-li se církve a uzavře se, onemocní a může se zkazit jak hřichy, tak falešným a od Boha odděleným věděním, kterým je zesvětštělý sekularismus.**

Misionáři obrátili svůj pohled ke Kristu ukřižovanému, přijali Jeho milost a nenechali si ji pro sebe. Jako svatý Pavel se učinili všem vším, dovedli žít v chudobě a v hojnosti, se sytostí i hladováním, a mohli všechno v Tom, který jim dával sílu (srov. Flp 4,12-13). V této Boží síle měli odvahu „vyjít“ na cesty světa s důvěrou v Pána, který volá. Takový je život misionáře a misionářky... a pak daleko od domova, daleko od svojí vlasti jsou častokrát zabiti, zavražděni! Jako se stalo v těchto dnech tolika našim sestrám a bratřím.

Misijní evangelizační poslání církve je bytostnou zvěstí lásky, milosrdenství a Božího odpuštění zjevených lidem životem, smrtí a vzkříšením Ježíše Krista. Misionáři sloužili misijnímu poslání církve, lámali těm nejmenším a nejvzdálenějším chléb Slova a všem přinesli nevyčerpatelný dar lásky, která prýští ze samotného Spasitelova srdce.

Takoví byli svatý *František de LaVál* a svatá *Marie od Vtělení*. Chtěl bych vám, drazí kanadští poutníci, v tento den zanechat dvě rady, vzaté z listu Židům, které se týkají misionářů a přinesou velký užitek vašim komunitám.

První je tato, jak praví Boží Slovo: „Pamatujte na své představené, kteří vám hlásali Boží Slovo. Uvažte, jak oni skončili život, a napodobujte jejich víru“ (Žid 13,7). Památka misionářů nás podpírá ve chvílích, kdy zakoušíme

nedostatek dělníků evangelia. Jejich příklady nás přitahují, ženou k následování jejich víry. Jsou to plodná svědectví, která rodí život.

Druhá je tato: „Vzpomeňte si na minulé doby, kdy se vám dostalo světla, jak jste museli mnoho zápasit a trpět... Neztrácejte proto důvěru, vždyť ji čeká velká odměna. Potřebujete jen vytrvalost...“ (Žid 10,32.35-36). Vzdát hold těm, kdo strádali, aby nám přinesli evangelium, znamená také vést dobrý boj víry pokorně, mírně a milosrdně v každodenním životě. To přináší plody. Rozpomenout se na ty, kteří nás předešli, založili naši církve. Onu plodnou církev v Quebec, která dala tolik misionářů, kteří se rozešli všude. Svět byl plný kanadských misionářů, jako byli tito dva. Tato vzpomínka nás však nemá vést ke ztrátě důvěry, ke ztrátě odvahy! Možná... ne, nikoli možná, je to pravda. Dábel je závistivý a netoleruje, že tato země dávala misionáře. Je třeba modlit se k Pánu, aby se Quebec vrátil na tuto plodnou cestu a dával světu četné misionáře. A tito dva, kteří takříkajíc založili církev v Quebecu, kéž nám pomáhají svojí přímluvou. Kéž setba, kterou zaseli, roste a dá úrodu nových, odvážných a prozíravých mužů a žen, kteří mají srdce otevřené Pánovu povolání. To je dnes zapotřebí vyprošovat vaší vlasti! Oni budou našimi přímluvci. Kéž se Quebec opět stane zdrojem dobrých a svatých misionářů.

V tom je radost a odkaz této vaší pouti: upamatovat se na svědectví misionářů víry ve vaší zemi. Tato památka nás neustále podpírá na cestě k budoucnosti, k cíli, k tomu, až „Hospodin setře slzy z každé tváře... Jásejme a radujme se z jeho spásy“ (Iz 25,7.9).

Papež František kázal o Bohu, který překvapuje

Vatikán. Otevřít se Božímu překvapení a neuzavírat se do znamení časů – radil papež František v dnešním kázání při ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty. V komentáři Ježíšových slov určených znalcům Zákona (Lk 11,29-32) vybídl papež věřící, aby nezůstávali lpět na vlastních idejích, ale putovali s Pánem a nacházeli vždy nové věci.

Ježíš mluví ke znalcům Zákona, kteří žádají znamení, a nazývá je „zlým pokolením“. Papež František začal od úryvku z evangelia, aby se pozastavil u „překvapení Božích. Často požadovali znalci Zákona od Ježíše znamení – podotkl – a Ježíš jim odpověděl, že nerozpoznávají znamení doby.“

„Proč tito znalci Zákona nechápali znamení doby a požadovali mimořádné znamení (které jim Ježíš později dal), proč nechápali? Především proto, že byli uzavření. Byli uzavření ve svém pořádku, měli výborně uspořádaný Zákon, mistrovské dílo. Všichni židé věděli, co se mohlo dělat, co se nesmělo dělat a kam až bylo možno zajít. Všechno bylo uspořádáno. A oni se v tom cítili bezpečně.“

„To co dělal Ježíš, jim připadalo podivné – pokračoval papež: Chodit s hříšníky, jíst s celníky. To se jim nelíbilo, bylo to nebezpečné. V nebezpečí byla nauka, učení Zákona, které oni – teologové – vypracovávali celá staletí. Činili tak sice z lásky a ve věrnosti Bohu - řekl dále papež - ale uzavřeli se v tom. Jednoduše **zapomněli na dějiny. Zapomněli, že Bůh, který je Bohem Zákona, je Bohem překvapení. Bůh ostatně častokrát svému lidu připravil překvapení, kupříkladu tehdy, kdy jej vysvobodil z egyptského otroctví“.**

*„Nechápali, že Bůh je Bohem překvapení a že **Bůh je vždycky nový.** Nikdy nezapírá sám sebe, nikdy neříká, že to, co řekl, bylo pomýlené. Nikdy, ale vždycky nás překvapuje. Oni nechápali a uzavřeli se do systému, který vytvořili z dobré vůle, a žádali od Ježíše: »Učiň znamení!«. A nechápali čtená znamení, která Ježíš učinil a která ukazovala, že čas dozrál. Byli uzavření. Za druhé, zapomněli, že byli putujícím lidem, že byli na cestě. A když putujeme, jsme na cestě, a vždycky nacházíme něco nového a nepoznaného.“*

Potom papež dodal: „Putování není samo o sobě absolutní, nýbrž je cestou k definitivnímu Pánovu zjevení. Život je cestou k plnosti Ježíše Krista, až přijde podruhé. »Tomuto pokolení – vrátil se papež k citaci z evangelia – jiné znamení nebude dáno než znamení Jonášovo«, to znamená Zmrtvýchvstání, sláva eschatologie, které jdeme vstříc. Znalci Zákona, pokračoval papež, byli uzavření do sebe, nebyli otevření Bohu, který překvapuje, neznali cestu, ani tuto eschatologii. Proto si na veleradě, když Ježíš prohlásil, že je Synem Božím, roztrhli šaty, byli skandalizováni a řekli, že je to rouhání. Znamení, které jim Ježíš dal – zdůraznil papež – jim bylo rouháním. Proto Ježíš mluví o »zlém pokolení«. Oni nechápali, že Zákon, který opatrovali a milovali, byla pedagogika vedoucí k Ježíši Kristu. Pokud Zákon – vyvozoval papež František dále - nevede k Ježíši Kristu, nepřibližuje k Ježíši Kristu, je mrtvý. Proto jim Ježíš vytýkal, že byli uzavření, neschopní poznat znamení časů, nebyli otevření Bohu, který překvapuje.

„A to by nás mělo vést k zamyšlení: Ipím na svém, na svých idejích? Jsem uzavřený? Anebo jsem otevřený překvapením od Boha? Jsem nehybným člověkem anebo putujícím? Věřím v Ježíše Krista? Věřím v to, co učinil Ježíš, který zemřel, vstal z mrtvých a tím vše končí, anebo věřím, že cesta pokračuje dál až ke zralosti, k manifestaci Pánovy slávy? Jsem schopný chápat znamení časů a být věrný Pánovu hlasu, který se v nich projevuje? Můžeme si dnes položit tyto otázky a žádat Pána o srdce, které miluje Zákon, protože je to Boží Zákon, ale které miluje také Boží překvapení a ví, že tento posvátný Zákon není samoučelný.“

„**Je cestou** – konstatoval znovu papež – je pedagogika, která nás nese k Ježíši Kristu, vstříc definitivnímu setkání, až se objeví ono velké znamení Syna člověka.“

Papež: Víra není kosmetika

Vatikán. Je náš křesťanský život kosmetika, zdání, anebo víra projevující se láskou? – tuto otázku položil papež František na kázání při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Víra nespočívá jenom v recitaci Kréda – řekl dále – ale vyžaduje, abychom se odvrátili od chtivosti a chamtivosti a tak byli schopni dávat druhým, zvláště chudým.

Víra se nepotřebuje zdát, ale být. Nepotřebuje háv zdvořilostí, zvláště těch pokryteckých, nýbrž srdce, jež dovede milovat ryze. Papež František vyšel z dnešního evangelia (Lk 11,37-41) o farizeovi, který se podivuje nad tím, že Mistr před jídlem nevykonal předepsaný obřad mytí, a Ježíš odpovídá strohým odmítnutím „této jistoty, která se soustředí na splnění Zákona“.

„*Ježíš odsuzuje tuto spiritualitu kosmetiky. Vypadat jako dobří a krásní je něco jiného než vnitřní pravda! Ježíš odsuzuje lidi dobrých způsobů, ale špatných zvyků; zvyků, které nejsou vidět a dělají se ve skrytu. Zdání je správné. Těmto lidem se líbilo procházet se po náměstích, nechat se vidět při modlitbě, nalíčit se trochou slabosti, když se postili... Proč je Pán takový? Všimněte si, že jsou zde užity a propojeny dva přívlastky: chtivost a špatnost.*“

V analogické pasáži Matoušova evangelia – pokračoval papež – o nich Ježíš říká, že se podobají »obíleným hrobům« a mluví o jejich »nečistotě a hnilobě« (srov. Mt 23,27). „**Dejte spíše to, co je v mísách, jako almužnu** – cituje papež z dnešního Lukášova evangelia. Takový je Ježíšův protinávrh. **Almužna - řekl dále – byla v biblické, starozákonné i novozákonné tradici vždycky prubířským kamenem spravedlnosti.** Také Pavel v dnešním prvním čtení diskutuje s Galaťany (5,1-6) z téhož důvodu, totiž kvůli jejich lpění na Zákonu. A také jeho závěr je identický: samotný zákon nespasí.“

„*Záleží na víře. Jaké víře? Na té, která se »projevuje láskou«.* Totéž říká Ježíš i farizeovi. *Víra není pouhou recitací Kréda. Všichni věříme v Otce, Syna i Ducha svatého, ve věčný život... Všichni věříme! Je to však víra strnulá, nikoli činorodá. V Ježíši Kristu platí činorodost, která přichází z víry, nebo lépe víra, která je činorodá láskou, a tedy almužnou. Avšak **almužnou v širším smyslu slova, totiž odvrácením se od diktatury peněz, od idolatrie peněz. Každá chamtivost nás vzdaluje od Ježíše Krista.***“

Papež František pak připomněl epizodu ze života otce Arrupeho, generálního představeného jezuitů v letech 1965-1983. Jednou jej pozvala nějaká bohatá paní na jedno místo, aby mu darovala peníze na misie v Japonsku, kde otec Arrupe dříve působil. Předala mu obálku prakticky ve dveřích a před očima žurnalistů a fotografů. Otec Arrupe pak vyprávěl o »velkém ponížení«, které tak zakusil, ale peníze přijal »s ohledem na chudé v Japonsku«. Když obálku otevřel bylo tam deset dolarů. „Ptejme se proto - končil papež František - zda je náš křesťanský život kosmetika anebo víra projevující se láskou?“

„*Ježíš nám radí: »nevytrubuj před sebou« a za druhé: »nedávej jenom ze svého nadbytku«.* A poukazuje na stařenku, která dala všechno, co měla na svoje živobytí. A chválí tuto ženu. A učinila tak ve skrytu, protože se možná styděla, že nemůže dát více.“

15.10.2014

František o svaté Terezii z Avily: Je čas jít

Vatikán. Vatikán. Sv. Terezie z Avily nás učí, že cesta k Bohu je také cestou k lidem, píše papež František v poselství avilskému biskupovi v den, kdy církev slaví liturgickou památku sv. Terezie od Ježíše. Petrův nástupce svůj list zasílá na začátku jubilejního roku, který připomíná pětisté výročí narození španělské mystičky, bosé karmelitánky a učitelky církve.

„Evangelium není olověná brašna, kterou s sebou člověk namáhavě vleče, nýbrž zdroj radosti, který naplňuje Bohem celé srdce a ponouká jej, aby sloužilo lidem.“

Papež František popisuje Terezii z Avily jako vzor světice, která, jak říká, „vybíhá ven, aby procházela cestami svého času, s evangeliem v ruce a Duchem v srdci“. Svatý otec připomíná čtyři neochvějné body tereziánské spirituality: radost, modlitbu, bratrství a přilnutí ke své době. Zdůrazňuje, jakou hodnotu má radost z objevu Boží lásky a následný podnět k lásce mezi bližními. Dále poukazuje na skutečnost, že to vše je živeno modlitbou.

„Modlitba překonává pesimismus a plodí dobré činy“, píše papež, který se poté zastavuje u důležitosti, jakou má být v kontextu své doby. Papež o sv. Terezii od Ježíše říká: „Její mystická zkušenost ji neoddělila od světa, ani od lidských starostí. Naopak, dodala jí nové impulsy a odvahu ke skutkům“. Jak papež poznamenává, „Terezie z Avily prožívala obtíže své doby“.

František v této souvislosti mluví o „tereziánském realismu“ a podotýká: „**Když je svět v ohni, nelze ztrácet čas podružnými aktivitami**“. Papež proto opakuje doporučení, které světi zanesla do svých spisů: Už je čas jít. Podle Petrova nástupce jsou rady španělské mystičky trvale aktuální a platné jak pro jednotlivce, kteří se ubírají vlastní cestou k Bohu a lidem, tak pro společenství zasvěceného života. „Kéž se v kultuře provizoria rozhodneme pro trvalou věrnost, kéž se ve světě bez naděje ukáže plodnost zamilovaného srdce a kéž se ve společnosti, jež si volí množství model, stáváme svědky toho, že Bůh sám stačí“, uzavírá Svätý otec své poselství do španělské Avily.

15.10.2014

Církev-Nevěsta očekává svého Ženicha

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Doposud jsme mluvili o církvi, o naší svaté matce církvi hierarchické, o putujícím lidu Božím. Dnes si položíme otázku: co bude nakonec s lidem Božím? Co bude s každým z nás? Co máme očekávat? Apoštol Pavel povzbuzoval křesťany ze Soluňské obce, kteří si tyto otázky kladli, a po své argumentaci pronesl výrok, který je jedním z nejkrásnějších z celého Nového zákona: „A pak už budeme s Pánem navždycky!“ (1 Sol 4,17). Věříte tomu? (a s úsměvem dodává) Myslím, že ne tak docela... Budeme to tedy třikrát společně opakovat: „A pak už budeme s Pánem navždycky!“ (třikrát opakuje)... Jsou to jednoduchá slova, která jsou však nabita obrovskou nadějí! Tuto poslední a definitivní dimenzi symbolicky opisuje kniha Zjevení svatého Jana, kde se s odkazem na tušení proroků mluví o „novém Jeruzalému, který sestupuje z nebe od Boha; byl vystrojen jako nevěsta okrášlená pro svého ženicha“ (Zj 21,2). To nás čeká! Ano, a kdo je tedy církev? Boží lid, který následuje Pána Ježíše a den za dnem se chystá na setkání s ním, jako nevěsta na setkání s ženichem. A nejsou to jen slova: bude to svatba v opravdovém a vlastním smyslu! Ano, protože Kristus, jenž se stal člověkem jako my a všechny nás svojí smrtí a svým vzkříšením v sobě sjednotil, se s námi opravdu zasnoubil a učinil z nás - jakožto lidu - svoji nevěstu. Není to nic jiného než dovršení plánu společenství a lásky sprádaného Bohem v průběhu dějin, dějin Božího lidu a také dějin vlastních každému z nás. Pán to uskutečňuje.

Je tu však jiný prvek, který nás dále posiluje a otevírá naše srdce. Jan nám říká, že v církvi, Kristově Nevěstě, se zviditelňuje „nový Jeruzalém“. To znamená, že církev kromě toho, že je nevěstou, je povolána stát se městem, které je povýtce symbolem soužití a lidských vztahů. Jak krásné je proto, že již nyní můžeme podle dalšího působivého obrazu z Apokalypsy nazírat všechny lidi a všechny národy shromážděné společně v tomto městě jakoby ve stanu, „Božím stanu“ (srov. Zj 21,3)! V tomto oslaveném rámci již nebude odloučení, přestoupení a rozdíly žádného druhu ať sociální, etnické či náboženské povahy, ale všichni budeme jedno v Kristu.

Tváří v tvář této neslýchané a podivuhodné scénérii nemůže naše srdce nepociťovat mocnou potěchu naděje. Všimněte si, že křesťanská naděje není pouhou tužbou, přáním, není optimismem. Pro křesťana je naděje očekáváním, vroucím a vášnivým očekáváním posledního a definitivního dovršení tajemství, mystéria Boží lásky, ve kterém jsme byli znovuzrozeni a ve kterém už žijeme. Je to čekání na někoho, kdo se chystá přijít: Krista Pána, který je nám den za dnem blíže a který nás nakonec přijde uvést do plnosti svého společenství a svého pokoje. Církev má proto za úkol udržovat tento žhnoucí a dobře viditelný plamen naděje, aby mohla nadále zářit jako bezpečné znamení spásy a svítit celému lidstvu na cestu, která vede k setkání s milosrdnou tváří Boha.

Drazí bratři a sestry, toto tedy očekáváme: až se vrátí Ježíš! Církev-Nevěsta očekává svého Ženicha! Musíme se však velice upřímně ptát: jsme opravdu zářivými a věrohodnými svědky tohoto očekávání, této naděje? Žijí ještě naše společenství v tomto znamení přítomnosti Pána Ježíše a ve vroucím očekávání Jeho příchodu, anebo vypadají unaveně a otupěle pod tíží námahy a rezignace? Nejsme také vystaveni riziku, že nám dojde olej víry, olej radosti? Dejme si pozor!

Prosme Pannu Marii, Matku naděje a Královnu nebe, aby nás uchovávala ustavičně v postoji naslouchání a očekávání, abychom tak již nyní byli prostoupeni Kristovou láskou a jednoho dne se nám dostalo účasti na radosti bez konce v plném společenství Boha. A nezapomeňte, nikdy nezapomeňte: „A pak už budeme s Pánem navždycky!“ (1 Sol 4,17). (opět třikrát opakuje spolu s přítomnými).

16.10.2014

Papež katolickým studentům: Studium je bdění na stráži

Itálie. Federace studentů italských katolických univerzit (FUCI) zahájila dnes v podvečer ve střeđoitalském Arezzu mimořádný kongres, věnovaný nedělní beatifikaci Pavla VI. Právě mladý Giovanni Battista Montini byl v roce 1925, tedy pět let po kněžském svěcení a již jako spolupracovník státního sekretariátu Svätého stolce, jmenován

církevním asistentem této studentské federace. Pro vysokoškolské hnutí, které vzniklo na sklonku 19. století (1896), tak nastalo jedno z nejzářnějších období. Budoucí papež Pavel VI. neúnavně dbal na teologické prohloubení jednotlivých akademických oborů a snažil se zabránit kontaminaci s nastupující fašistickou ideologií.

Italská univerzitní katolická federace byla zejména v minulém století jakousi líhní italských intelektuálů. Naposledy ji na zvláštní audienci přijal Benedikt XVI. v listopadu 2007. Její dnešní kongres začal četbou osobního poselství papeže Františka, který katolickým studentům svěřuje trojici slov : studium, bádání a hranice.

*"Studovat znamená následovat přesně vyhraněné povolání. Univerzitní život je proto dynamismus, vyznačující se hledáním a bratrským sdílením. **Využijte této příhodné doby a studujte vytrvale a do hloubky, přičemž buďte stále otevření druhým lidem.** Nespokojte se s částečnou pravdou nebo s uklidňující iluzí, nýbrž se studiem přijímejte stále plnější chápání reality. K tomu všemu **je nezbytná pokora v naslouchání a prozíravý pohled.** Studovat neznamená zmocňovat se skutečnosti, abychom jí manipulovali, nýbrž dovolit, aby k nám tato skutečnost promluvila a cosi nám odhalila, aby nám velmi často odhalila něco o nás samotných. Nelze porozumět skutečnosti, aniž bychom byli ochotni vytříbit svůj zorný úhel a pohlížet na realitu novými očima. Studujte tedy s odvahou a nadějí. Pouze takto se univerzita stane místem pečlivého a pozorného rozlišování, observatoří, ze které sledujeme svět a otázky hluboce se dotýkající člověka. Vytrvalost v práci a věrnost mohou přinést mnohé ovoce. Studium je bdění na stráž. Právě toto je skutečný a pravý kvalitativní posun, který nastává na univerzitě a který z nás činí jednotnou osobnost, dospělou v duchovním i intelektuálním životě. Studium se tak stává výjimečně niternou prací a především zakoušením milosti. **„Modlit se, jako by vše záleželo na Bohu, jednat, jako by vše záleželo na nás“**, říkával sv. Ignác z Loyoly. Musíme se vynasnažit, abychom k nám mohla přijít pravda, která není naše a která se nám opakovaně daruje v míře nezištné."*

Druhé slovo, které papež svěřuje do péče italských katolických studentů, lze přeložit jako bádání, zkoumání či výzkum. Spolu s dialogem a konfrontací má tvořit studijní metodu, upomíná Petrův nástupce a vyslovuje přání: Kéž vaše studentská federace stále zakouší pokoru bádání, onen postoj tichého přijímání neznámého, nepoznaného, jiného a cizího.

"Bádání si neustále klade otázky, setkává se s tajemstvím a otevírá se víře. Bádání umožňuje setkání víry, rozumu a vědy. Pokud mezi nimi nastane harmonický dialog a plodná výměna, umožňuje se tím vědecké bádání vedené svobodou svědomí a přijímající omezení, která nám klade lidské chápání. Takováto vědecká metoda může vést k ambicióznímu cíli, tedy k zacelení zlomu, který se vytvořil mezi evangeliem a současností. A to prostřednictvím mediace, která putuje kulturami, nepopírá jejich rozdíly, ale činí z nich hodnotu a stává se tak prostorem ke stanovení pozitivních projektů. Kéž vás bádání vede k tomu, abyste byli schopni vytvářet projekty a investovat do nich, i když to vyžaduje námahu a trpělivost. Plody toho, co zaséváme bádáním, se sklízí až za dlouho!"

Papež František vysokoškoláky upomíná na hrozící rizika dnešní doby: povrchnost, spěch, relativismus, vinou kterých je možné zapomenout na povinnost myslet, formovat se, uchovat si kritického ducha a vystupování. Toto úsilí bylo svěřeno člověku, pouze člověku, opakuje papež, a je vepsáno do jeho důstojnosti.

"Vzpomeňte na Montiniho slova: Myšlenka vede člověka a je zdrojem jeho síly. Člověk bez myšlenky je člověkem bez osobnosti." Naučte se proto sladit primát reality se silou myšlenek, které jste vybádali."

K poslednímu z trojice slov – hranice – papež říká: **Ubohost ve vztazích a lidském růstu tíhne k tomu, že nás zahltní, aniž pro tuto společnost vytvořili nějaký společný projekt, sdíleli shodný cíl a upřímné bratrství.**

"Dbejte na to, abyste se setkávali s druhými lidmi, abyste zachytili lidský pach dneška, abyste prosákli lidskými radostmi a nadějemi, smutky a obavami. Ve svém úsilí chránit hranice nekladte překážky, které zamezují setkání s Pánem. Vaši přátelé během studia a digitální komunikace často zakoušejí osamělost, nedostatek naděje a nedůvěru ve vlastní schopnosti. Přinášejte jim stále naději a zpřístupňujte svou práci druhým. Buďte stále otevření sdílení a dialogu. Dnes především potřebujeme stát bok po boku jeden druhému. Pouze skrze setkávání a bratrství budete moci překonat střety mezi národy. Vyzývám vás, abyste stále vnášeli evangelium na univerzity a do kultury církve!"

Uzavírá papež František své dnešní poselství na kongres Federace studentů italských katolických univerzit.

16.10.2014

Eucharistií vstupujeme do tajemství, jež nelze chápat jen hlavou, ani jen srdcem

Vatikán. Snadná je modlitba prosby o milosti, obtížnější je modlitba chvály. Teprve ta je však modlitbou pravé radosti – řekl papež František v kázání při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Papež se v homilii soustředil na první čtení z listu Efesanům (1,1-10), ve kterém sv. Pavel pronáší radostný hymnus k Bohu. „Jde o modlitbu chvály – poznamenal František – modlitbu, kterou nekonáme tak běžně. **Chválit Boha je však čirá nezištnost, jež umožňuje vejít do velké radosti.**“

„Dovedeme se výborně modlit, když o něco prosíme, a také když Pánu děkujeme, avšak modlitba chval je pro nás poněkud obtížná. Není tak obvyklé Pána chválit. Lépe to můžeme vnímat, když se upamatováváme na to, co Pán v našem životě učinil: »V Něm – v Kristu si nás vyvolil ještě před stvořením světa.« Bud' pochválen Bože, protože jsi mne vyvolil! Je to radost z jemné otcovské blízkosti.“

„Tuto radost – pokračoval papež – nám přináší modlitba chvály, abychom byli před Pánem šťastní. Vynasnažme se jí znovu nalézt! – vyzval František. Východiskem je však právě upamatování se na toto vyvolení: Pán si mne vyvolil před stvořením světa. Nelze to však pochopit!“

„Nelze to pochopit a nelze si ani představit, že Pán mne znal před stvořením světa a že moje jméno bylo v Pánově srdci. Taková je pravda! Toto je zjevení! Pokud tomu nevěříme, nejsme křesťané! Možná budeme prostoupeni teistickou religiositou, ale nebudeme křesťané! Křesťan je vyvolený, křesťan je v Božím srdci vyvolen před stvořením světa. Také toto pomyšlení dá našemu srdci radost: jsem vyvolený! Dodá nám jistotu!“

„Naše jméno – podotkl papež – je v srdci Božím, v útrokách Boha jako je dítě ve svojí matce. Je to naše radost, že jsme byli vyvoleni. Je to něco, co nelze pochopit jenom hlavou, ba ani jenom srdcem. Pro pochopení musíme vejít v mystérium Ježíše Krista. Tajemství milovaného Syna: »V něm máme vykoupení skrze jeho krev... s veškerou moudrostí a prozíravostí nás totiž seznámil s tajemstvím své vůle«. A to je třetí krok: vejít do tajemství.“

*„**Když slavíme eucharistii, vstupujeme do tohoto tajemství, které nelze pochopit úplně:** Pán je živý, je s námi, tedy, ve svojí slávě, ve svojí plnosti a znovu dává svůj život za nás. Tomuto vstupnímu kroku do Tajemství se musíme denně učit. Křesťanem je žena, je muž snažící se vejít do Tajemství. Mystérium nelze kontrolovat. Je to Tajemství! Já vstupuji.“*

„Modlitba chval – uzavíral papež – je tedy především modlitbou radosti, dále modlitbou upamatování. Kolik toho jen Pán pro mne učinil! S jakou něhou mne provázal, jak se snížil, sklonil se jako se sklání k dítěti tatínek, aby jej učil chodit! Modleme se nakonec k Duchu svatému, aby nám daroval milost vejít do Tajemství, zejména když slavíme eucharistii.“

17.10.2014

Cesta k nebi vede odtud

Vatikán. Skrze Ducha svatého daroval Bůh křesťanům nebe jako záruku věčnosti. Tento dar je však občas opomíjen pro „matný“ a pokrytecký život – poznamenal papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Duch svatý je „pečetí“ světla, kterým Bůh dal nebe do rukou křesťanů. Ti se však častokrát od tohoto světla odtahují do přitmě, ba hůře do předstíraného světla, které bliká v pokrytectví. Papež František sledoval slovo za slovem první čtení z listu sv. Pavla, který vysvětluje křesťanům z Efesu (Ef 1,11-14), kteří uvěřili evangeliu, že přijali »potvrzení od Ducha svatého«. Tímto darem – řekl papež – nás Bůh nejenom vyvolil, ale daroval nám styl, způsob života, který není jen seznamem zvyků. Je mnohem více, je identitou.“

„Naše identita je vlastně touto pečetí, touto silou Ducha svatého, kterého jsme všichni přijali ve křtu. Duch svatý dal našemu srdci pečeť a dokonce putuje s námi. Tento Duch, který byl přislíben Ježíšem, nám nejenom dává identitu, ale je také zárukou našeho dědictví. S Ním začíná nebe. Žijeme vlastně toto nebe, tuto věčnost, protože se nám dostalo potvrzení od Ducha svatého, který je vlastně počátkem nebe, zárukou, kterou máme v rukou. S touto pečetí máme v rukou nebe.“

Mít však tuto záruku věčnosti čili nebe, křesťanům nebrání upadnout do pokušení, pokračoval papež František. Pokud chceme, tak tuto identitu můžeme ne snad zrušit, ale zastít.

„Takový křesťan je vlažný. Křesťan, který sice v neděli jde na mši, ale v jeho životě tato identita není patrná. Žije nebo může žít jako pohan, byť je křesťanem. Být vlažným, znamená mít matnou identitu. Je to hřích, o kterém Ježíš, jak jsme dnes slyšeli (Lk12,1-7), učedníkům říkal: »Varujte se farizejského kvasu, to znamená pokrytectví.« Předstírat, dělat, jako že jsem křesťan, ale nebýt jím. Nejsem transparentní, když říkám jedno – ano, ano, jsem křesťan – ale dělám druhé, co není křesťanské.“

Svatý Pavel - pokračoval papež – naopak v následující pasáži připomíná, že křesťanský život žitý podle identity stvořené Duchem svatým přináší vlohy a dary zcela jiné váhy:

„Plody, které Duch působí v nás, totiž návyk lásky, radosti, pokoje, shovívavosti, vlídnosti, dobroty, věrnosti, tichosti, zdrženlivosti. To je naše cesta k nebi. To je naše cesta, kterou nebe začíná tady, protože máme křesťanskou identitu, dostalo se nám potvrzení od Ducha svatého. Prosme Pána o milost, být pozorní k této pečeti, k této naší křesťanské identitě, která je nejenom přislíbena, ale máme ji v ruce jako záruku.“

18.10.2014

Duch svatý vždycky řídil tuto loďku

Promluva papeže Františka na závěr zasedání synodu, aula Pavla VI.

Emimence, Blaženosti, excelence, bratři a sestry,

Se srdcem plným uznání a vděčnosti bych spolu s vámi rád poděkoval Pánu, že nás v uplynulých dnech doprovázel a vedl ve světle Ducha svatého!

Srdečně děkuji panu kardinálovi Lorenzo Baldisserimu, generálnímu sekretáři synody, mons. Fabiovi Fabenemu, podsekretáři a dále referentovi, kardinálu Peterovi Erdő, který těžce pracoval i ve dnech rodinného zármutku, a mons. Brunovi Fortemu, zvláštnímu sekretáři, skriptorům, konzultorům, tlumočnickům i těm anonymním, všem, kdo věrně pracovali v zákulisí s naprostou odevzdaností církvi a neustále: mnohokrát děkuji!

Děkuji rovněž vám všem, drazí synodální otcové, bratrští delegáti, uditoři, uditorky a asistenti za vaši aktivní a plodnou účast. Ponesu vás ve svých modlitbách a budu prosit Pána, aby vás hojně odměnil dary Svojí milostí!

Klidně bych mohl říci, že jsme v duchu kolegiality a *synodality* opravdu prožili synodu, solidární a *společnou cestu*.

A poněvadž šlo o „cestu“ – jsou při každé cestě úseky rychlého běhu v jakési snaze přemoci čas a dosáhnout co nejrychleji cíle; jiné momenty jsou únavné a skoro by se chtělo říci dost už a jiné jsou zase plné nadšení a zápalu. Byly to chvíle hluboké útěchy, když jsme naslouchali svědectvím opravdových pastýřů (srov. Jan 10 a *Cann.* 375, 386, 387), kteří s prozíravostí nosí v srdci radosti a slzy svých věřících; chvíle útěchy, milosti a potěchy, když jsme naslouchali svědectvím rodin, které se synody účastnily a dělily se s námi o krásu a radost svého manželského života. Cesta, na níž silnější cítí povinnost pomoci slabšímu a kde se zkušenější dává do služeb druhých, také v konfrontacích. A protože jde o cestu lidí, objevily se spolu s útěchami také momenty neútěchy, napětí a pokušení, která by bylo možno zmínit podrobněji:

Pokušení nepřátelské umíněnosti, tj. snahy uzavřít se do toho, co je psáno (*litery*), a nenechat se překvapovat Bohem, který je Bohem překvapení (*duch*); do zákona, do jistoty toho, co známe, a ne toho, co se máme ještě naučit a čeho máme dosáhnout. Od Ježíšových dob je to pokušení horlivců, skrupulantů, puntičkářů a nebo – dnes – takzvaných „*tradicionalistů*“ a také intelektuálů.

Pokušení destruktivního humanitářství, které ve jménu klamného milosrdenství obvazuje rány bez toho, že by nejprve hojilo a léčilo, zaobírá se příznaky a nikoli příčinami a kořeny. To je pokušení „*humanitářství*“, bázlivců a také takzvaných „*progresistů a liberálů*“.

Pokušení přetvořit kámen na chléb a zkrátit tak dlouhý, tíživý a úmorný půst (srov. *Lk* 4,1-4) a také **přetvořit chléb na kámen** a kamenovat hříšníky, slabochy a nemocné (srov. *Jan* 8,7), to znamená přetvořit jej na „*neúnosná břemena*“ (srov. *Lk* 11,46).

Pokušení sestoupit z kříže, uspokojit tak lid a neplnit dále Otcovu vůli; podrobit se světskému duchu a nesnažit se ho naopak očistit a podrobit Duchu svatému.

Pokušení opomíjet „*depositum fidei*“ a považovat se nikoli za strážce, ale za vlastníky a pány anebo na druhé straně pokušení opomíjet realitu a používat pedantský a uhlazený jazyk s cílem mluvit mnoho a neříci nic! Myslím, že se tyto věci nazývaly „*byzantinismus*“...

Drazí bratři a sestry, pokušeními se nemáme nechat děsit či rozrušovat, ba ani odrazovat, protože žádný učedník není větší než jeho Mistr. Jestliže byl tedy pokoušen Ježíš, který byl nazván dokonce Belzebubem (srov. *Mt* 12,24), nemohou Jeho učedníci očekávat lepší zacházení.

Osobně by mi působilo velkou starost a zármutek, kdyby tato pokušení nebyla a nevyskytly se vzrušené diskuse, duchovní hnutí (DC, 6), kdyby všichni souhlasili nebo se utekli k falešnému kvietistickému pokoji. Naopak, viděl jsem a slyšel – s radostí a uznáním – promluvy a vystoupení plné víry, pastoračního a věroučného zápalu, moudrosti, přímosti a odvahy: *odhodlanosti (parresie)*. A cítil jsem, jak před očima vyvstává dobro církve, rodin a *suprema lex, salus animarum* (srov. CIC, kán. 1752). A to vždy, jak jsme tady v aule řekli, aniž by někdy byla zpochybněna základní pravda svátosti manželství: nerozlučnost, jednota, věrnost, rodičovství čili otevřenost životu (srov. CIC, kán. 1055, 1056 a *Gaudium et spes*, 48).

A to je církev, Pánova vinice, plodná a starostlivá Matka, která nemá strach vyhrnout si rukávy a lít olej a víno na rány lidí (srov. Lk 10,25-37); která nehledí na lidstvo z proskleného zámku, aby lidi soudila nebo třídila. Taková je jedna, svatá, všeobecná a apoštolská církev, pravá Kristova nevěsta, která se snaží být věrná svému Ženichovi a Jeho učení. To je církev, která nemá strach jíst a pít s prostitutkami a celníky (srov. Lk 15). Církev, která má rozevřené dveře, aby přijímala potřebné a kající, nejenom spravedlivé nebo ty, kteří si myslí, že jsou dokonalí! Církev, která se nestydí za padlého bratra a nepředstírá, že jej nevidí, ba dokonce se cítí vtažena ba téměř povinována jej pozvednout a povzbudit, aby se vydal na cestu, a doprovází jej vstříc definitivnímu setkání se svým Ženichem v nebeském Jeruzalémě.

Toto je církev, naše matka! A když se církev v různosti svých charismat společně vyjádří, nemůže se mýlit. V tom je krása a síla *sensus fidei*, onoho nadpřirozeného smyslu pro víru, který dává Duch svatý, abychom společně všichni mohli přistoupit k jádru evangelia a naučit se následovat Ježíše ve svém životě. To nesmí být viděno jako důvod ke zmatku a znechucení.

Mnoho komentátorů nebo lidí, kteří si povídají, si představovalo, že vidí hádající se církev, kde stojí jedni proti druhým, a dokonce zapochybovali o Duchu svatém, pravém promotorovi a garantovi jednoty a harmonie v církvi. Duch svatý v průběhu dějin vždycky řídil tuto loďku prostřednictvím svých služebníků, i když bylo moře nepříznivé a neklidné a služebníci byli nevěrní a hříšní.

A jak jsem se osmělil, říci vám na začátku synody, bylo nezbytné toto všechno prožívat s klidem a vnitřním pokojem také proto, že synod probíhá *cum Petro et sub Petro* a přítomnost papeže je zárukou pro všechny.

Mluvme nyní trochu o papeži ve vztahu k biskupům (*smích v plénu*). Nuže, úkolem papeže je zaručovat jednotu církve, připomínat pastýřům, že jejich první povinností je živit ovce, pást ovce, které jim Pán svěřil a být – otcovsky, milosrdně a bez falešného strachu – přivítiví ke ztraceným ovcím. Tady jsem se spletl. Mluvil jsem o přivítivosti: Jděte je hledat.

Jeho úkolem je připomínat všem, že v církvi je autoritou služba (srov. Mk 9,33-35) jak zřetelně vysvětlil papež Benedikt XVI. slovy, které ocituji doslova: „Církev je povolána a zapojena do vykonávání takového typu autority, která je službou, a plní ji nikoli jménem svým, nýbrž jménem Ježíše Krista... Prostřednictvím pastýřů církve totiž Kristus pase svoje stáde: On je vede, chrání a napravuje, protože je hluboce miluje. Pán Ježíš, Nejvyšší pastýř našich duší však chtěl, aby se sbor apoštolů, dnes biskupů, ve společenství s Petrovým nástupcem, a kněžími, jejich nejcennějšími spolupracovníky, podíleli na tomto poslání pečovat o Boží lid, být vychovateli ve víře, orientovat, oživovat a podporovat křesťanské společenství nebo - jak praví koncil - »starat se buď přímo nebo prostřednictvím jiných o vedení jednotlivých věřících v Duchu svatém k rozvíjení vlastního povolání podle evangelia, k upřímné a činorodé lásce a ke svobodě, k níž nás osvobodil Kristus« (Presbyterorum ordinis, 6)... a prostřednictvím naší služby – pokračuje papež Benedikt - skrze nás Pán dosahuje k duším, učí je, střeží a vede. Svatý Augustin ve svém *Komentáři k evangeliu svatého Jana* říká: »Pást Pánovo stáde je tedy závazek lásky« (123,5); toto je nejvyšší norma jednání Božích služebníků, bezpodmínečná láska jako ta, kterou miluje Dobrý Pastýř: plná radosti, otevřená všem, pozorná k bližním starostlivá vůči vzdáleným (srov. sv. Augustin, *Sermo* 340,1; *Sermo* 46,15), jennocitná vůči slabým, maličkým, jednoduchým, hříšníkům, aby manifestovala nekonečné Boží milosrdenství slovy ubezpečujícími o naději (srov. Id., *List* 95,1)“ (*Benedikt XVI.*, generální audience, 26. května 2010). Konec citace.

Církev je tedy Kristova, je Jeho Nevěsta, a všichni biskupové ve společenství s Petrovým nástupcem mají úkol a povinnost střežit ji a sloužit jí, nikoli jako *páni*, ale jako *služebníci*. Papež v tomto kontextu není *nejvyšším pánem*, ale spíše *nejvyšším služebníkem – servus servorum Dei*, garantem poslušnosti a připodobnění církve Boží vůli, Kristovu evangeliu a tradici církve, přičemž odsouvá stranou každou svoji libovůli, třebaže je vůlí samotného Krista „*nejvyšším pastýřem a učitelem všech křesťanů*“ (CIC, kán. 749) a „*má nejvyšší, plnou, bezprostřední a obecnou řádnou moc v církvi*“ (CIC, kán. 331-332).

Draží bratři a sestry, máme nyní ještě rok na to, aby v duchovním rozlišování uzrály navržené myšlenky, našli jsme konkrétní řešení mnoha těžkostí a nesčetných výzev, jimž musí čelit rodiny, a dali odpovědi na sklíčenost, která rodiny obestírá a dusí.

Rok na to, abychom pracovali nad *Relatio synodi*, která je věrným a zřetelným shrnutím všeho, co bylo řečeno a diskutováno v této aule a v menších kruzích. A bude prezentováno biskupským konferencím jako *Lineamenta*.

Pán ať nás provází a vede touto cestou ke slávě Svěho jména za neustálé přimlavy Blahoslavené Panny Marie a svatého Josefa! A prosím nezapomeňte se za mne modlit. Děkuji.

19.10.2014

Bůh nemá strach z novot

Homilie papeže Františka při beatifikaci Pavla VI., nám. sv. Pavla

Právě jsme slyšeli jednu z nejslavnějších vět celého evangelia: „Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu“ (Mt 22,21).

Na provokaci farizeů, kteří chtěli nechat Ježíše takříkajíc skládat zkoušku z náboženství a chytit jej za slovo, odpovídá Ježíš touto ironickou a geniální větou. Je to účinná odpověď, kterou Pán dává všem, kdo si připouštějí problémy svědomí, zejména jde-li o jejich konvence, jejich majetek, jejich prestiž, jejich moc a jejich pověst. A děje se tak v každé době.

Ježíšův akcent je zajisté na druhé části této věty: „dávejte, co je Boží, Bohu.“ To znamená uznávat a vyznávat před jakýmkoli typem moci, že jedině Bůh je Pánem člověka, a není žádný jiný. Toto je nepomíjivá novost, kterou je třeba denně objevovat přemáháním bázně, kterou často pociťujeme před Božími překvapeními.

On nemá strach z novot! Proto nás neustále překvapuje, otevírá nás a uvádí na netušené cesty. Obnovuje nás, to znamená, že nás neustále činí „novými“. Křesťan, který žije evangelium, je „novostí Boha“ v církvi a ve světě. A Bůh má tuto „novost“ velmi rád! **„Dávat, co je Boží, Bohu“**, znamená **otevřít se Jeho vůli, odevzdat Mu svůj život a spolupracovat s Jeho královstvím milosrdenství, lásky a pokoje.**

Tady je naše pravá síla, kvas, který jí umožní vykynout, a sůl, která dodá chuť každé lidské síle proti převládajícímu pesimismu, který nám nabízí tento svět. Tady je naše pravá naděje, protože naděje v Boha není útekem od reality, není nějakým alibi. Je příčinnivým navracením Bohu toho, co Mu patří. Proto křesťan hledí k budoucí realitě, té Boží, aby žil plně život s nohama pevně stojícíma na zemi a odvážně odpovídal na nesčetné nové výzvy.

Viděli jsme to v těchto dnech mimořádného zasedání biskupské synody. Synoda znamená „společná cesta“. A vskutku, pastýři i laici ze všech částí světa přinesli sem do Říma hlas svých místních církví, aby pomohli dnešním rodinám jít cestou evangelia s pohledem upřeným k Ježíši. Byla to velká zkušenost, v níž jsme prožili *synodalitu* a *kolegialitu*, a pocítili sílu Ducha svatého, který vždycky vede a obnovuje církev povolanou, aby bez otálení ošetřovala krvácející rány a znovu rozžihala naději pro mnoho lidí, kteří ji nemají.

Za dar této synody a za konstruktivního ducha nabídnutého všem spolu s apoštolem Pavlem „stále děkujeme Bohu za vás všechny, když si vás připomínáme ve svých modlitbách“ (1 Sol 1,2). A Duch svatý, který nám v těchto čínorodých dnech umožnil pracovat velkodušně, v pravé svobodě a pokorné tvořivosti, nás opět povede cestou, na níž se v církvích celé země připravíme na řádné zasedání biskupské synody v říjnu 2015. Zasedli jsme a budeme zasévat nadále, trpělivě a vytrvale, v jistotě, že Pán dává vzrůst tomu, co jsme zasadili (srov. 1 Kor 3,6).

V tento den beatifikace papeže Pavla VI. se mi vracejí na mysl jeho slova, jimiž ustanovil biskupskou synodu: „pozorným zkoumáním znamení doby se snažíme přizpůsobit cesty a metody.. rostoucím potřebám našich dnů a změněným společenským podmínkám“ (list *Apostolica sollicitudo*).

Tváří v tvář tomuto velkému papeži, tomuto odvážnému křesťanovi, tomuto neúnavnému apoštolovi nemůžeme dnes před Bohem vyslovit nic než jednoduché a stejně tak upřímné a důležité slovo: díky! Díky náš drahý a milovaný papeži Pavle VI.! Díky za tvoje pokorné a prorocké svědectví lásky ke Kristu a k církvi!

Ve svých osobních poznámkách si tento velký kormidelník koncilu těsně před jeho skončením zapsal: „Pán mne asi povolal a drží mne v této službě ani ne proto, že bych měl nějaké schopnosti nebo abych řídil a chránil církev před nynějšími těžkostmi, ale abych něco pro církev vytrpěl a aby bylo jasné, že On a ne jiní ji řídí a chrání“ (P. Macchi, *Paolo VI nella sua parola*, Brescia 2001, str. 120-121). V této pokoře září velikost blahoslaveného Pavla VI., který uprostřed vznikající sekularizované a nevraživé společnosti dovedl moudře a prozíravě – někdy osamoceně – vést kormidlo Petrovy loďky, aniž by ztrácel radost a důvěru v Pána.

Pavel VI. uměl opravdu dávat Bohu, co je Boží, a darovat celý svůj život „posvátnému, slavnému a nejzávažnějšímu závazku, totiž nést v čase a na zemi Kristovo poslání“ (Homilie při obřadu korunovace, *Insegnamenti* I, 1963, str.26), milovat církev a řídit církev, aby „byla zároveň milující matkou všech lidí i rozdatelkou spásy“ (*Ecclesiam Suam*, prolog).

20.10.2014

Papež František: blízkovýchodní terorismus je lidstvu lhostejný

Vatikán. V nové synodní aule se dnes konala řádná veřejná konzistoř, kterou papež František původně svolal kvůli dvěma kauzám svatořečení a později rozšířil o projednávání kritické situace křesťanských společenství na Blízkém východě. Z tohoto důvodu se konzistoře účastnili také patriarchové blízkovýchodních církví, kteří členy kardinálského sboru informovali o současném stavu. **Svatý otec** v úvodu zasedání vystoupil s krátkou promluvou:

"Den poté, co se zakončilo třetí všeobecné mimořádné shromáždění biskupské synody o rodině, jsem tuto konzistoř kromě několika kauz svatořečení chtěl věnovat ještě další otázce, která mi velmi leží na srdci. Je to situace na Blízkém východě, zejména pak situace tamních křesťanů. Jsem vám vděčný za vaši přítomnost".

„Společně toužíme po míru a stabilitě na Blízkém východě“, pokračoval papež František, „a chceme napomoci řešení konfliktů prostřednictvím dialogu, smíření a politického úsilí. Zároveň bychom chtěli poskytnout co největší možnou pomoc křesťanským společenstvím, abychom podpořili jejich setrvání v oblasti“, zdůraznil Svátý otec.

"Jak jsem již vícekrát podtrhl, nemůžeme se smířit s myšlenkou na Blízký východ bez křesťanů, kteří tam už po dva tisíce let vyznávají Kristovo jméno. Nedávné události v Iráku a Sýrii jsou velmi znepokojivé. Jsme svědky teroristických jevů, které nabývají dosud nepředstavitelných rozměrů. Mnozí naši bratři jsou pronásledováni a museli opustit své domovy, což bylo také doprovázeno surovým zacházením. Zdá se, že se vytratilo vědomí hodnoty lidského života. Vypadá to tak, že člověk nic neznamená a že může být obětován za jiné zájmy. A to vše se bohužel děje za lhostejnosti tolika lidí. Tato nespravedlivá situace vyžaduje – kromě naší trvalé modlitby – příslušnou reakci mezinárodního společenství."

Zakončil papež svou promluvu na dnešní kardinálské konzistoři, od které, jak prohlásil v samém závěru, si slibuje „hodnotné úvahy a návrhy, jak pomoci trpícím bratřím a jak naložit s dramatickým úbytkem křesťanů v zemích, kde se křesťanství zrodilo a odkud se šířilo.“

Po Svatém otci vystoupil státní sekretář **kardinál Pietro Parolin**, který podal velmi podrobnou zprávu o situaci na Blízkém východě, jak vyplynula z nedávné porady nunciů zemí Blízkého východu konané ve Vatikánu začátkem října (2.-4.10.).

„Vyslechli jsme s pohnutím a velkým znepokojením svědectví o neslýchaných krutostech, které byly napáchány v různých částech tohoto regionu především fundamentalisty skupiny takzvaného „islámského státu“, entity, jež pošlapává právo a užívá teroristických metod ve snaze šířit svoji moc: masové vraždění, utínání hlav těm, kdo smýšlejí jinak, obchod se ženami, výcvik dětí pro boj, destrukce míst náboženského kultu... To donutilo stovky tisíc lidí utéci ze svých domovů, museli hledat útočiště jinde, v nejistých podmínkách a vystaveni fyzickým a morálním útrapám. Jasným odsouzením tohoto násilí nejenom na základě mezinárodního humanitárního práva, ale základních lidských práv, bylo potvrzeno právo uprchlíků na návrat a na důstojný život ve vlasti. Jde o právo, které musí být podpořeno a zaručeno jak mezi národním společenstvím, tak státy, jejichž občany tito uprchlíci jsou. Ve hře jsou zásadní práva na život a lidskou důstojnost, náboženskou svobodu a mírumilovné a harmonické soužití lidí i národů.“

Státní sekretář Svatého stolce se v obsáhlé půlhodinové zprávě vyjádřil také k tématu, jež bylo a nadále zůstává předmětem obzvláštní pozornosti médií:

„Mám na mysli diskusi o užití síly k zastavení agresí a ochraně křesťanů a jiných skupin vystavených perzekuci. V této souvislosti se uvádí, že je vždycky dovoleno zastavit nespravedlivého agresora, avšak při respektování mezinárodního práva, jak prohlásil také Svátý otec. Jasně se však také ukázalo, že není možné svěřit řešení problému pouze vojenské akci. Jeho řešení musí být hlubší a začínat u příčin, které stojí v jeho počátku a jsou využívány fundamentalistickou ideologií. Pokud jde o takzvaný „islámský stát“ je zapotřebí věnovat pozornost zdrojům, které podporují jeho teroristickou aktivitu prostřednictvím více či méně jasné politické podpory, jednak ilegálním obchodováním s ropou a jednak dodávkami zbraní a technologií.“

Dnešní konzistoře o Blízkém východě se účastnilo 86 kardinálů a katolických patriarchů východních obřadů. Tiskový mluvčí Svatého stolce uvedl na dnešní tiskové konferenci, že zaznělo celkem 27 vystoupení:

„Mluvilo se také hodně o dialogu, samozřejmě hlavně o dialogu islámsko-křesťanském a byly odsouzeny všechny formy fundamentalismu, extremismu a terorismu. Hovořilo se o pěstování dialogu také na základě racionality na obranu práv a pro dobro všech lidí. Velký důraz byl kladen na to, že **je absolutně nezbytné žádným způsobem nepřemýšlet ani nemluvit o válce mezi křesťanstvím a islámem.**“

Řekl **o. Lombardi** na dnešní tiskové konferenci o průběhu kardinálské konzistoře věnované situaci na Blízkém východě.

Kromě toho bylo původním účelem svolání řádné konzistoře rozhodnutí o dvou kanonizacích. V případě sestry Marie Kristiny od Neposkvrněného Početí žádné přesné datum určeno nebylo, zatímco v případě o. Josefa Vaz, apoštola Cejlonu, konzistoř stanovila, že bude kanonizován 14. ledna během chystané návštěvy papeže Františka na Sri Lance.

21.10.2014

Papež: Naděje je čekáním na Ježíše

Vatikán. Křesťan je muž či žena, jež umí očekávat Ježíše, a proto je mužem či ženou naděje – konstatoval papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Svojí obětí z nás Kristus učinil přátele a bližní, obdařil nás pokojem.

„Lidé, kteří umějí čekat, být v očekávání, pěstují solidní naději,“ zdůraznil papež František. Toto jsou křesťané, lid, který Ježíš sjednocuje nad vším nepřátelstvím a kterému slouží a dává jméno. Papež rozvíjel svou reflexi na základě podnětů z Lukášova evangelia (12,35-38) a Pavlova listu Efesanům (2,12-22). V evangeliu Kristus mluví k učedníkům a přirovnává se k pánu, který se pozdě v noci vrací ze svatby a nazývá „blahoslavenými“ ty služebníky, kteří bdí a očekávají ho s hořícími lampami. Následuje scéna, v níž pán svoje služebníky pozve ke stolu a jednoho po druhém obsluhuje. První službou, kterou Ježíš křesťanům poskytuje, podotkl papež, je to, že jim dává identitu. „Bez Krista nemáme identitu.“ Papež pak navázal na slova, která Pavel „adresoval bývalým pohanům: »kdysi jste žili bez Krista, nepatřili jste k izraelskému národnímu společenství«“ a potom zdůraznil: „Ježíš nám přišel dát občanství, příslušnost k lidu, jméno a příjmení. Kristus svojí krví sblížil nepřátele pokoje a »zboural přehradu, která je dělila.«“

„Všichni víme, že tato přehrada existuje, když nejsme s druhými lidmi spojeni v pokoji. Dělí nás zeď. Ježíš nám však nabízí službu, že totiž tuto zeď zbourá, abychom se mohli setkat. A jsme-li rozděleni, nejsme přátelé, jsme nepřátelé. A navíc nás všechny smířil v Bohu. Smířil nás s Bohem. Z nepřátele učinil přátele, z cizinců syny.“

„Lidi z ulice, lidi, kteří nebyli ani hosty, učinil »spoluobčany ostatních křesťanů a členy Boží rodiny« – řečeno opět slovy svatého Pavla. To učinil Ježíš svým příchodem. Co je však podmínkou?“ – ptal se František a odpověděl: „Očekávat Ježíše, čekat na Něho jako služebníci na svého pána.“

„Očekávat Ježíše. Kdo neočekává Ježíše, zavírá před Ním bránu, nenechává jej konat dílo pokoje, společenství, příslušnosti, ba více: nenechává si dát jméno. On nám dává jméno. Činí z nás děti Boží. V tom spočívá postoj čekání na Ježíše, který je součástí křesťanské naděje. Křesťan je mužem či ženou naděje. Neznáme hodinu, ale přijde, přijde a najde nás, ne však jako izolované, jako nepřátele. Najde nás takovými, jakými nás učinil svojí službou, tedy v pokoji, jako přátele a bližní.“

„V tomto bodě - uzavíral papež - vyvstává další otázka, kterou si křesťan může položit: jak očekávám Ježíše? A ještě předtím: Očekávám Ježíše nebo neočekávám?“

„Věřím v tuto naději, že On přijde? Mám srdce otevřené, abych uslyšel lomoz, až zaklepe na bránu a otevře ji? Křesťan je muž či žena, jež dovede očekávat Ježíše, a proto je mužem či ženou naděje. Avšak pohan – a my křesťané se často chováme jako pohané – na Ježíše zapomíná, myslí sám na sebe, na svoje věci. Nečeká na Ježíše. Pohanský egoista jedná jako by byl bohem: Zařídím se sám. A končí špatně, končí beze jména, bez blízkosti, bez příslušnosti.“

23.10.2014

Papež: Obchodování s lidmi by nebylo možné bez spoluviny či zanedbání států

Vatikán. Papež František dnes přijal třicetičlennou delegaci právníků, členů Mezinárodní asociace trestního práva (AIDP). V neobvykle obsáhlé promluvě se dotkl právních otázek, které se přímo dotýkají lidské důstojnosti, a tudíž souvisejí s evangelizačním posláním církve a její službou spravedlnosti. Vyzval ke zrušení trestu smrti, vyběhl ke

zlepšení životních podmínek ve věznicích, odsoudil obchod s lidmi a zejména korupci. V úvodu předeslal dvojici úvah sociologické povahy, které se týkaly podněcování k pomstě a trestního populismu.

„V mytologii a primitivních společnostech dav zjišťuje, že jeho posvátné oběti působí neblahými silami a obviňuje je z neštěstí, které zasahuje společnost. Tento dynamismus není cizí ani moderním společnostem. Skutečnost ukazuje, že existence právních a politických nástrojů potřebných k řešení konfliktů, nedává dostatečné záruky toho, aby se určitým jedincům nepřipisovala vina za problémy všech. (...) Žijeme v časech, ve kterých jak různé politické kruhy, tak některé sdělovací prostředky navádějí k veřejnému a soukromému násilí a pomstě, namířeným nejen proti těm, kdo nesou zodpovědnost za zločiny, nýbrž také proti lidem, na které dopadá více či méně podložené podezření, že porušili zákon.“

„V tomto kontextu“, pokračoval Petřův nástupce, „se v posledních desetiletích rozšířil názor, že se veřejným trestem mohou vyřešit nejrůznější sociální problémy, (...) které by spíše vyžadovaly jinou sociální a ekonomickou politiku ve smyslu sociální inkluze“. Trest tak pozbývá své původní sociální funkce, poznamenal papež.

*„Hledají se nejenom obětní kozlové, kteří by svou svobodou a životem zaplatili za veškerá sociální zla, jak to bylo typické pro primitivní společnosti, ale kromě toho je tu častá **tendence záměrně vytvářet nepřátele – stereotypní postavy, které v sobě koncentrují všechny rysy, které společnost vnímá a vykládá jako hrozbu. Mechanismy, jakými jsou tyto zlověstné obrazy utvářeny, jsou tytéž, které svého času umožnily šíření rasistických myšlenek.**“*

Trestní systém tak překračuje své původní hranice a dostává se na půdu lidských práv a svobod, vyvodil římský biskup. Trestní systém jedná ve jménu prevence, avšak jeho účinnost dosud nebylo možné dokázat, a to ani pro nejtěžší tresty, jakým je trest smrti.

„Hrozí tu nebezpečí, že nezůstane zachována ani úměrnost trestu, která historicky odráží stupnici hodnot, chráněných státem. Oslabilo se vnímání trestního práva ve smyslu principu ultima ratio, jako nejzazšího řešení, které se omezuje na nejzávažnější činy proti individuálním a kolektivním zájmům, které zasluhují nejvyšší ochranu. Rovněž tak oslábla debata o nahrazení vězeňských trestů alternativními tresty.“

Znalci práva mají vystupovat proti těmto tendencím, ačkoliv, jak papež připustil, také oni pracují „pod tlakem masových sdělovacích prostředků, bezskrupulózních politiků a pod tlakem pomstychtivosti, která se šíří společností. Papež se poté věnoval trojici témat, která se v trestním právu přednostně týkají lidského života. Prvním je trest smrti, kterou odsoudil jak sv. Jan Pavel II. (*Evangelium vitae*, 56), tak Katechismus katolické církve (2267).“ Vyjmenoval důvody proti nejvyššímu trestu a pozastavil se u mimosoudních poprav.

„Dochází k tomu, že státy neodnímají život jenom trestem smrti nebo válkami, ale také tehdy, když se jejich veřejní představitelé utíkají do stínu státní moci, aby ospravedlnili své zločiny. Takzvané mimosoudní či mimoprávní popravky jsou vědomé vraždy, kterých se dopouštějí některé státy a jejich agenti. Často se pak prezentují jako střety se zločinci nebo nechtěné důsledky odůvodněného, nezbytného a přiměřeného užití síly při výkonu zákona. I když ze šedesáti zemí, které dosud mají trest smrti, jej 35 v posledním desetiletí neuplatnilo, provádí se takto trest smrti ilegálně a v různých stupních prakticky po celé planetě. Mimosoudní popravky, které systematicky páchají státy mezinárodního společenství, ale také nestátní subjekty, jsou autentickým zločinem.“

Papež spatra dodal, že doživotní trest vnímá jako skrytý trest smrti a právě proto jej Vatikán při nedávné reformě trestního zákoníku zrušil. Poté poukázal na žalostné životní podmínky ve věznicích a zejména odsoudil dlouhodobé věznění bez rozsudku, které se v některých zemích týká až padesáti procent vězňů. Když popisoval „kruté, nelidské a ponižující tresty“, ve věznicích s maximální ostrahou, neváhal užít pojmu „mučení“.

„Je tu stále tentýž kořen – lidská schopnost krutosti. A to je skutečná vášeň!!“

Fyzické a psychické mučení se již neužívá k určitému cíli, jakým může být doznání nebo spolupráce a donašečství, nýbrž se jím násobí bolest vězněného. Mučení se uplatňuje v tajných zadržovacích střediscích, moderních koncentračních táborech, věznicích pro nezletilé, v psychiatrických léčebnách a na policejních stanicích.

„Sama nauka trestního práva tu nese významnou zodpovědnost, protože v určitých případech a za určitých předpokladů prohlásila mučení za zákonné, čímž otevřela cestu jeho dalšímu a širšímu zneužívání. Mnohé státy jsou zodpovědné za to, že uskutečnily nebo tolerovaly únos osob na vlastním území, včetně vlastních občanů, a jejich nelegální přepravu do zadržovacích středisek, kde jsou tyto osoby podrobovány mučení.“

Státy se mají zdržet uplatňování trestů na dětech, starých lidech, těhotných ženách, osobách se zdravotním postižením. Rovněž nemají trestat otce a matky, kteří jsou jedinými živiteli nezletilých nebo postižených dětí, vyzýval Petřův nástupce. Potom přešel k formám zločinnosti, které vážně urážejí důstojnost člověka – obchodu s

lidmi, otroctví a korupci. Tyto trestné činy by nikdy nemohly být spáchány bez aktivního či tichého souhlasu veřejné správy, zdůraznil.

„Není možné spáchat tak složitý zločin, jakým je obchod s lidmi, bez spoluviny, součinnosti nebo zanedbání ze strany států. Vzhledem k tomu, že úsilí o prevenci a boj s tímto zločinem zjevně nepostačuje, opětovně tu dochází ke zločinům proti lidskosti. A to tím spíše, že ti, kterým je nařízeno chránit lidi a zaručovat jim svobodu, se stávají spolupachateli obchodu s lidmi. V těchto případech je stát zodpovědný za zločin před svými občany a mezinárodním společenstvím.“

Poslední část své promluvy papež věnoval pečlivé a podrobné analýze korupce.

„Skandální koncentrace globálního bohatství je možná v důsledku tichého souhlasu lidí zodpovědných za věci veřejné s držiteli moci. Korupce je procesem smrti – když umírá život, nastupuje korupce. (...) Korupce je zlo větší než hřích. Spíše než odpuštění vyžaduje toto zlo léčbu. Z korupce se totiž stalo něco tak samozřejmého, že tvoří osobní a sociální status, je běžnou praktikou při obchodních a finančních transakcích, veřejných zakázkách a v každém jednání, které se týká státní agendy. Je vítězstvím zdání nad realitou a nestoudné drzostí nad řádnou soudností.“

Jak může trestní právo naložit s korupcí, tázal se papež František v samém závěru:

„Trestní postih je selektivní. Je jako síť, která zachytí jen malé ryby, zatímco velké nechá svobodně plavat v moři. Formy korupce, které je třeba nejpřísněji stíhat, jsou ty, které působí vážné společenské škody. A to jak v ekonomické a sociální oblasti – jako například podvody ve veřejné správě a její nepoctivý výkon – tak ve vytváření jakýchkoliv překážek, které se staví do cesty spravedlnosti s úmyslem zajistit beztrestnost vlastní špatnosti či špatností třetích osob.“

23.10.2014

Křesťan se neobejde bez milosti

Vatikán. Nelze být křesťany bez milosti Ducha, který nám dává sílu mít rád – řekl papež František v homilii při ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty.

Středem papežova kázání bylo čtení z listu Efesanům (3,14-21), ve kterém se svatý Pavel dělí o svoji zkušenost s Ježíšem Kristem; koná „úkon adorace“ a **»kleká na kolena před Otcem«, který »má moc vykonat na nás věci nad pomyslení vznešenější, než my prosíme nebo chápeme«**. Apoštol Pavel, komentoval papež František, „užívá slovník nemající hranice, klaní se Bohu, který je jako bezbřehé moře, bezmezná a nezměrná moře, a vyprošuje nám u Otce, aby »v nás mocně zesílil vnitřní člověk skrze jeho Ducha«.

„Prosí Otce, aby jeho Duch přišel k nám a posílil nás. Není možné pustit se dál bez síly Ducha. Naše síly jsou slabé. Nelze být křesťany bez milosti Ducha. Právě Duch mění naše srdce, umožňuje nám konat pokroky v ctnosti a plnit přikázání.“

„Potom prosí Otce o další milost,“ pokračoval papež, totiž o „přebývání Krista v nás, abychom rostli v lásce. Kristovu lásku přesahující všechno poznání nelze chápat jinak než tímto nezměrně velkým úkonem adorace“.

„Pavlova mystická zkušenost nás učí modlitbě chval a adoraci. Před našimi malostmi a spoustou našich egoistických zájmů Pavel propuká v chválu a úkonem adorace prosí Otce, aby nám poslal Ducha, obdařil nás silou, umožnil jít vpřed, dal nám pochopit Kristovu lásku, v níž nás Kristus upevňuje. Říká Otcí: Děkuji ti, protože máš moc vykonat věci, které se ani neodvažujeme myslet. To je pravá modlitba. To je krásná modlitba.“

V samotném závěru pak papež řekl:

„Tento vnitřní život umožňuje pochopit Pavla, který opustil všechno a všechno považoval za smetl, aby získal Krista a byl s Kristem. Prospěje nám takto smýšlet, také nám prospěje klanět se Bohu. Prospívá nám, když chválíme Boha a vstupujeme do celé té šířky, vznešenosti, štědrosti a lásky. Prospívá nám to, neboť nám to umožňuje pokročit v tom velkém a jediném přikázání, které je základem všech ostatních: lásce k Bohu a lásce k bližnímu.“

24.10.2014

Petrův nástupce: Není ekumenického dialogu bez ochoty k vnitřní obnově

Vatikán. Chystám se na návštěvu Turecka s touhou, abychom v pravdě a lásce překonali úskalí, která dosud dělí pravoslavné a katolíky, řekl papež František při dnešní audienci pro členy *Oriental Lumen Foundation*. Ekumenická nadace ze Spojených států amerických v těchto dnech pořádá pouť do Říma a Istanbulu. Vede ji pravoslavný metropolita Diokeie, Kallistos. Papež František upomenul na duchovní hodnotu poutní cesty, kterou je vnitřní obnova.

„A tento rozměr je také nezbytný, abychom pokračovali po cestě vedoucí ke smíření a k plnému společenství všech, kdo věří v Krista. Neexistuje pravý ekumenický dialog, pokud nejsme ochotní k vnitřní obnově a pokud neusilujeme o větší věrnost Kristu a jeho vůli.“

Papež ocenil, že nadace chce v rámci pouti vzpomenout na papeže Jana XXIII. a Jana Pavla II. Oba tito světci jsou pro nás zářným vzorem, protože vždy horlivě dosvědčovali touhu po jednotě křesťanů.

„Mohl bych se zmínit o mnohém, avšak připomenu jen skutečnost, že sv. Jan XXIII. při svolání II. Vatikánského koncilu označil jako jeden z jeho cílů právě jednotu křesťanů. Sv. Jan Pavel II. dodal značný podnět ekumenickému úsilí katolické církve svou encyklikou Ut unum sint.“

A právě jiný dokument polského papeže si ekumenická nadace *Oriental Lumen* dala do svého názvu. Jde o apoštolský list z května roku 1995, který Jan Pavel II. věnoval jednotě s východními křesťany. Papež František v závěru dnešní audiencie požádal členy nadace o modlitbu, aby na přímluvu obou svatých předchůdců vykonával úřad římského biskupa ve službě společenství a jednoty církve a v následování Pánovy vůle.

24.10.2014

Papež: Jednota církve je věcí Božího plánu

Vatikán. Každý křesťan je povolán pracovat pro jednotu církve. Tuto pobídku dnes vyslovil papež František během kázání při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Svatý otec připomněl, že je nezbytné nechat se přitom vést Duchem svatým, který v odlišnostech lidí vytváří jednotu církve.

„Já, vězněný pro pána, vás povzbuzuji: snažte se v církvi zachovávat jednotu“ – na slovech apoštola Pavla z listu Efesanům (4,1-6) rozvinul papež František svoji dnešní homilii. „Vytvářet jednotu církve – poznamenal – je práce církve a každého křesťana v průběhu dějin. Když mluví o církvi apoštol Petr, zmiňuje *chrám učiněný z živých kamenů*, jimiž jsme my. To je opak onoho chrámu pýchy, kterým byla Babylonská věž. Ten první chrám, konstatoval papež, přináší jednotu, ten druhý je symbolem nejednoty, nedorozumění a různosti jazyků.“

„Vytvářet jednotu církve, budovat církev, tento chrám, tuto jednotu církve, je úkolem každého křesťana, každého z nás. Když se má postavit nějaký chrám, nějaký palác, hledá se vhodný stavební pozemek. První věci jsou potom základy, úhelný kámen, jak praví Bible. A úhelným kamenem církve je Ježíš, úhelným kamenem jednoty církve je Ježíšova modlitba při Poslední večeři: „Ať jsou jedno!“ (srov. Jan 17,21). To je ta síla!“

Ježíš, pokračoval papež, „je kámen, na kterém stavíme jednotu církve. Bez Něho to nelze. Není jednoty bez Ježíše Krista v základech. On je naše jistota. Kdo však tuto jednotu vytváří? – ptal se dále František a odpovídal: „Je to dílo Ducha svatého. Ten jediný je schopen tvořit jednotu církve. A proto jej Ježíš poslal, aby církev rostla, sílila a byla jedna. A Duch tvoří jednotu církve v různosti národů, kultur a lidí. Jak tedy budovat tento chrám? – ptal se znovu. Když o tom mluvil apoštol Petr – pokračoval papež – řekl, že jsme živé kameny této budovy. Svatý Pavel nám radí, abychom spíše než kameny, byli křehkými cihlami. Apoštol Pavel radí stavět tuto jednotu na tom, co je z lidského hlediska slabé.“

„Pokora, něha, velkodušnost – jsou slabé, protože se zdá, že pokora je k ničemu, něha a mírnost také neposlouží a stejně velkodušnost, tedy otevřenost vůči všem a široké srdce... A potom sv. Pavel říká: »Snášejte se navzájem v lásce« (Ef 4,2). Snášejte se v lásce, tedy mějte srdce... zachovávejte jednotu. V tomto chrámu se stáváme pevnými kameny tím víc, čím slabší se stáváme těmito ctnostmi pokory, velkodušnosti, něhy a mírnosti.“

„Stejnou cestou – řekl dále papež – se ubíral Ježíš, který se činil slabým až ke kříži, a stal se mocným! Tak si musíme počínat i my: Pýcha a domýšlivost nejsou k ničemu. Když se staví, je zapotřebí, aby architekt udělal plán. A co je plánem jednoty církve?“ – ptal se Svatý otec:

„Naděje, k níž jsme byli povoláni: naděje, že jdeme k Pánu, naděje, že žijeme v živé církvi, učiněné z živých kamenů mocí Ducha svatého. Pouze podle plánu naděje se můžeme ubírat vpřed k jednotě církve. Byli jsme povoláni k obrovské naději. Jdeme tam! Ale v síle, kterou nám dává Ježíšova modlitba za jednotu; s poddajností Duchu svatému, který je s to udělat z cihel živé kameny, a nadějí, že najdeme Pána, který nás povolal, že Jej najdeme, až přijde plnost časů.“